

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหารและอาหารท้องถิ่นอีสาน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารในจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหาร อาหารท้องถิ่น เทศกาล อาหารข้างทาง ตลาดนัด และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นภายในจังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อวิเคราะห์แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออาหารประเภทต่างๆ ภายในจังหวัดมหาสารคาม และ 3) เพื่อพัฒนาแผนผังแสดงแผนที่ท่องเที่ยวเชิงอาหาร ในจังหวัดมหาสารคาม พื้นที่วิจัยประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอวาปีปทุม และอำเภอแกดำ

ผลการวิจัยพบว่า บริบทของร้านอาหาร อาหารท้องถิ่น เทศกาล อาหารข้างทาง ตลาดนัด และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นภายในพื้นที่วิจัย จังหวัดมหาสารคาม นั้น อำเภอเมืองและอำเภอกันทรวิชัยมีศักยภาพมากที่สุดในการจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวเชิงอาหาร เนื่องจากมีจำนวนทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอาหารเป็นจำนวนมาก และเป็นที่ยุ้จักแพร่หลายในหมู่นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76) ส่วนใหญ่อายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 64.5) และส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 89.0) โดยร้านอาหารและทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอาหาร 3 ลำดับแรกที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบในอำเภอเมือง คือ Sweet me coffee ($\bar{X} = 3.19$) รองลงมาคือ ตลาดโต้รุ่ง ($\bar{X} = 3.03$) ตลาดไนท์ ($\bar{X} = 2.84$) ในอำเภอกันทรวิชัยคือ ตลาดน้อย ($\bar{X} = 3.19$) รองลงมาคือ ตลาดไนท์คลองถม ($\bar{X} = 3.03$) Sweet me coffee ($\bar{X} = 2.84$) ตามลำดับ และระดับความชอบโดยรวมของทั้งสองพื้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยผลักดันที่มีผลต่อการใช้บริการร้านอาหารประเภทต่างๆ ภายในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$) โดยปัจจัยผลักดันที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ Social ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือ Budget ($\bar{X} = 3.82$) และ Eclectic ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ ปัจจัยดึงดูดที่มีผลต่อการใช้บริการร้านอาหารประเภทต่างๆ ภายในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) โดยปัจจัยดึงดูดที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ รสชาติ ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือ การบริการของร้านอาหาร ($\bar{X} = 4.30$) และ คุณภาพของอาหารหรือคุณภาพของวัตถุดิบ ($\bar{X} = 4.23$)

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้สามารถแบ่งประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอาหารออกเป็นหมวดหมู่ ทำให้เกิดความสะดวกต่อการจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวและคู่มือท่องเที่ยวเชิงอาหารหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวเชิงอาหารแต่ละประเภท รวมทั้งช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาสัมผัสประสบการณ์ในการกินอาหารท้องถิ่น รวมทั้งช่วยสื่อความหมายของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ภายในพื้นที่วิจัยให้เป็นที่สามารถสร้างมูลค่าในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงอาหาร, แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว, ปัจจัยผลักดัน